

„Edinost“

z baje enkrat na dan, razen nedelj in izvikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); avsen Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon str. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več kratno naročilo s primernim popustom Poslana osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v alicii Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšercatov v alicii Molin piccolo št. 3. 11. nastr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1 tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Nova ustava v Srbiji.

Te dni je kralj srbski slovesno proglašil novo ustavo, kakor so čitatelji že izvedeli iz naših brzobjavnih poročil.

Glavne določbe te ustave so:

Kraljevina Srbija je dedna ustavna monarhija z narodno reprezentacijo. Državna vera v Srbiji je iztočno - pravoslavna. Ona ni zavisna od nobene strani države, ali vzdržava jedinstvo v dogmah z iztočno vasiljansko cerkvijo.

Državna oblast kraljevine Srbije se ne more ni odtujiti, ni razdvajati. Kraljevina Srbija se deli na 16 okrožij. Vsi Srbi so pred zakonom jednaki. V Srbiji ni plemstva. Državljanom srbskim se ne morejo ni dajati ni priznavati naslovi plemstva.

Osebnost sloboda je zajamčena po ustavi.

Nikogar ne more soditi nekompetentno sodišče. Nikdo ne more biti sojen, ne obsojen, dokler ni bil kompetentno zaslišan, ali zakonitim potom poklican, da se brani. Sodišča so popolnoma neodvisna. Kazen se more določiti samo z zakonom in odmeriti jedino za taka dela, za katera je zakon rekel že v naprej, da jih je kaznovati s to kaznijo. Za politične krivice se smrtna kazen odpravlja. Srbski državljani ne more biti izgnani iz dežele ob nikakih prilikih. Prekih (naglih) sodb ne more biti.

Stan je nedotakljiv. Imetje je nedotakljivo. Konfiskacija imetja se ne more odrediti v nebenem slučaju.

Sloboda vesti je neomejena; vse priznane vere so slobodne v Srbiji. Zabranjeno je vsako delovanje, naperjeno proti iztočno pravoslavni veri.

Polk je sloboden, a osnovno šolanje je obvezno in brezplačno. Vsaki Srb ima pravico, da v mejah zakona izraža svoje mnenje: v govoru, novinstvu ali slikah. Novinstvo je slobodno. Ne more se določiti ni cenzura, ni kaka druga preventivna odredba, ki bi ovirala izhajanje, prodajanje ali širjenje spisov ali novin.

Tajnost pisma in telegrafskih depeš je nedotakljiva.

Srbski državljani se morejo shajati mirno in brez orožja na zborovanjih. Za zborovanja v zaprtih prostorih ne treba dovoljenja oblasti.

PODLISTEK

Nekdaj, nekdanj...

Vasilj Vasiljevič.

E quando serai morto e sotterato ramererai quel bacio, che ti ho dato...

Nekdaj, nekdanj...

Kakor zvezeta v zorni pomladi, jedva je začelo solnce gosteje sijati, beli zvonček v varnem zavetju zelenečega grmovja — tako je zvezetela tudi meni v rani mladosti — prva ljubezen...

A od severa zaveje mrzel veter in pomori mladi evet...

In pomoril je tudi v mojem srečju — vzkliko ljubav...

Nekdaj, nekdanj...

A od tedaj so minula že dolga leta...

Le tuintam sem se še spominjal v divjem vrtincu življenja tistih časov... A sedaj mi prihajajo zopet pred oči z vso svojo radostjo, vso svojo boleščjo...

Ljubil sem jo... Ljubil goreče, strastno, blazno, blazno... In kako sladki so bili poljubi njenih vročih, pekočih ustnic. Ogenj mi je plal po žilah, kedar sem se jih dotaknil, in nekaj kakor električen tok me je spreletalo po vsem životu...

In poljubljaj sem jo goreče, strastno...

A v njenih višnjevo modrih očeh se mi je zdelo, da vidim raj, nebesa...

sti. Srbski državljani imajo pravico združevati se za cilje, ki niso protivni zakonu.

Izročanje čisto političnih krivcev ni dopustno.

Kralj in njegova hiša morajo biti iztočno pravoslavne vere. Kralj potrjuje in proglašja zakone. On sklicuje nar. skupščino (spodnjo zbornico) v redna in izredna zasedanja. Kralja nasleduje njegovo možko potomstvo iz legitimnega zakona po vrsti prvorodstva. Ako kralj ne bo imel možkega potomstva, preide nasledstvo prestola na stransko možko linijo, istotako po vrsti prvorodstva. Ako pa ni tudi stranskih možkih potomcev, tedaj preide nasledstvo na direktno žensko potomstvo iz legitimnega zakona. Stranske linije ženskega potomstva so izključene iz nasledstva.

Narodno reprezentanco sestavljati narodna skupščina (dolnja zbornica) in gornja zbornica (podobna naši gospodski zbornici). Skupščina sestoji iz 136 poslancev; med istimi so tudi kvalifikovani, katere voli vsako okrožje po jednega. Zgornja zbornica je sestavljena iz 51 členov. 30 njih imenuje kralj po njih položaju in kvalifikacijah. 18 njih voli narod na neposrednih volitvah, ostali trije so polnoletni prestolonaslednik, mitropolit Srbije in episkop v Nišu. Za volilee, ki volijo v spodnjo zbornico znaša cenzus 15 dinarjev neposrednega davka. Za člene zgornje zbornice, katere voli narod, je cenzus 500 dinarjev neposrednega davka.

Za one, ki morejo biti izvoljeni v spodnjo zbornico, je cenzus tudi 15 dinarjev neposrednega davka, za tiste pa, ki volijo onih 48 členov v zgornjo zbornico, je cenzus 45 dinarjev neposrednega davka.

Noben zakon ne more biti proglašen (sankeijoniran) poprej, nego je bil vsprejet od obeh zbornic. Za slučaj spora med zgornjo in spodnjo zbornico, se dotični zakon ne sme več v tistem letu predložiti na rešenje. K proračunu daje zgornja zbornica samo svoje opazke, definitivno vsprejema ga pa samo spodnja zbornica. Od onih 18 členov zgornje zbornice, katere voli narod, izstopajo devetorica njih po zvršetku vsakega tretjega leta, in sicer odloča žreb; no, isti morejo biti zopet izvoljeni v zgornjo zbornico.

Volilno pravico ima vsaki srbski držav-

ljan, čim je dovršil 21. leto, ako plačuje gori označeni davek. Vsi volilee jednega okrožja sestavljajo jedno volilno skupino in glasujejo za celo listo in ne za pojedine kandidate. Istim načinom se vrši volitev v onih mestih, ki volijo po več poslancev. Poslanci spodnje zbornice se volijo vsako četrto leto.

Kongres slovanskih novinarjev v Dubrovniku.

(Po »Ozboru«.)

(Dalje.)

Na banketu je nadalje nazdravil dr. pl. P. Čingrija našim bratom na severu, velikemu narodu ruskemu. — Dr. Kovačević je pozdravil slovaškega rodoljuba in mučenika Hurbana Vajanskega, a le-ta je menil: Slovaški narod nima morja, ampak le visoke Tatre. Ali če tudi nima morja, kakoršno je to, ki se širi pred Dubrovnikom, pa ima drugo morje — morje ljubezni do Slovanstva. Pesnik Rihard Katalinić-Jeretov je v jako toplih besedah nazdravil najbližjim bratom Slovincem.

Dr. Kosta Vojnović je rekel: Mi smo ljudje svoje glave. A ker smo svoje glave, kdo bi nas zložil? Vai mi zakličete, da se je vendar našel oni, ki nas je ujedinil. To je bil prevzvišeni gospod slavni biskup Strossmayer. On je pravi emblem, znak slovanske skupnosti, slovanskega jedinstva. Kdo je bil veči Hrvat od biskupa Strossmayerja? Kdo je ustanovil hrvatsko vseučilišče, jugoslovansko akademijo, hrvatsko prosveto? Je-li bil on kedaj tesnosrčen? Kdo ga ne ljubi? Ne, vsi ga ljubijo. Tu vam je mož, tu človek, v katerega zagledati in ugledati se moremo vsi mi. Temu možu, ki je pravi naš pot, ki je ostal sebi zvest vse življenje, kliče: Bog ga poživi na mnoga leta. (Viharno odobravanje in klici: Živio Strossmayer!)

Stoloravnatelj Krešić se je v kratkih a pristranih besedah zahvalil v imenu Strossmayerjevem.

Dr. Lewicki je v imenu Poljakov napisal na zdravje Tolstega, kakor velikega apostola pravčnosti. Oduševljeni govor mladega Poljaka je izzval burno manifestacijo ter je

Jedva sem naredil par korakov proti Molu S. Carlo, kar mu je prišel naproti njen brat Josip, topih oči in upadlega obraza...

Njegov pogled me je zaskel do dna duše. Molčé mi je stisnil roko...

Kakor da bi bilo to samo ob sebi umevno, sem ga vprašal s tresočim glasom: »Ona?«

»Umrla!« je odgovoril z votlim glasom prijatelj...

»Umrla!« ponavljaj sem jaz, a nisem je umel, te strašne, grozne besede...

A ko mi je začel praviti o vzroku njene smrti, o bóli, ki jej je razjedala dušo, ko mi je pripovedoval, kako je hrepenela v zadnjih trenutkih, da bi videla mene, ko mi je sporočil njen zadnji pozdrav — tedaj se je začelo dvigati v moji duši polagoma prepričanje, da je več ni, da je ne bom videl nikoli več, nje, ki me je edina, edina na svetu — ljubila, resnično ljubila...

A v srečju sem začutil neko težko, grozno praznoto...

V grlu me je nekaj tiščalo in davilo... Noč je bila razprostrla nad zemljo svoje črne peroti...

Neštevilne zvezde so žarele na nebu; na vzhodu se je prikazal -bledi mesec.

Morje je lesketalo v čarobnem svitu električnih luči, ki so gorele na obrežju...

A moje sree je bilo prazno...

Poslovil sem se od prijatelja...

bilo zaključeno, da se grofu Levu Tolstemu odpošlje brzobjavka.

Dr. Vergun se je radoval na tem, da je Poljak Lewicki nazdravil velikemu Rusu Levu Tolstemu. Govornik je omenjal, kako je bil tudi Dostojevski zasnoval svoj nauk na krščanski ljubavi. Potem je proslavil Čeha ter jim klical: Čehi, vi ste junaci! V težki borbi ne treba kloniti. Za Slovence veljajo besede Preradičeve: Zora puea, bit će dana.

Kanonik Liepopili je v ime cerkve dubrovniške pozdravil slovanske goste. Četudi so Hrvatje razcepjeni, vendar so srečni, da imajo take predstavitelje cerkve, kakorso Strossmayer, Stadler in drugi, toli odlični hrvatski viši pastirji. Takih škofov bi želel ostalim Slovanom. (Torej je menil prečastiti govornik, da je v drugih Slovanih tudi škofov, ki niso taki kakor škof Strossmayer!! Sapienti pauca. Op. ured.)

A. Gabršček, izzvan po zdravju: Katalinca Jeretova, se je zahvalil najpristraneje. Povdarjal je, kako se je prešlo od praznih zdravij k resnemu delu. Hrvatje in Slovenci so se združili na delu. Govornik je omenjal, kako je v prejšnjih časih moglo priti do težkih sporov, ako so Hrvatje rekli Slovincem, da so planinski Hrvatje. Danes pa planinski Hrvatje srčno pritiskajo na svoje prsi dolenske Slovence.

Urednik »Osvita« Radulović je naglašal, da je sree Bošnjakov in Heregovceev pravo hrvatsko sree. Ponosen je, da je iz kraja, kjer je bil kronan prvi hrvatski kralj Tomislav, kjer je sedem banov prisegel zvestobo hrvatskemu kralju. Z današnjim dnem je dokazano, da je Hrvatstvo v Bosni in Hercegovini urojeno. Pozdravlja pristrano zbrane slovanske novinarje.

Hrvatski romaneier g. Sandar Gjal-ski je omenjal, kako se je danes čulo mnogo nad in želja. On želi opomniti na nekaj drugega, na besedo, ki mnogo velja v življenju, a to je — žrtve. Mi Hrvatje, ki smo toliko pretrpeli pod knuto nepravice, vemo, da se le z žrtvami dosežajo vspehi. V tej odlični družbi vidi moža, ki se je žrtvoval za dobro naroda. Srečen je, da more pozdraviti tega moža, s katerim se je seznanil pred nekoliko dnevi. Nazdravlja slovaškemu mučeniku Hurbanu Vajanskemu.

Brez smotra sem taval tja naprej ob obrežju, in mrzel morski veter mi je pihljaj v obraz...

Nekje v bližini pa so zadoneli otožni zvoki klavirja, in mehak ženski glas je melanholično spremljal pesem:

„E quando serai morto e sotterato ramererai quel baccio, che ti ho dato“...

Kakor zvezeta v zorni pomladi, jedva je začelo solnce gorkeje sijati, beli zvonček v varnem zavetišču zelenečega grmovja — tako je zvezetela tudi meni v zorni mladosti — prva ljubezen...

A od severa je privele mrzel veter ter pomoril pomladni evet...

In pomoril je tudi v mojem srečju — mojo ljubav...

In moje sree je prazno, prazno...

A tudi v njem je cvetela nekdanj zorna pomlad ljubezni, a bilo je nekdanj, nekdanj...

Došel mi je telegram, javljajoči mi smrt mojega najboljšega prijatelja.

Hitro sem se odpravil v Trst, da bi ga videl še enkrat, predno ga izroče v naročje materi zemlji...

Urejuje njegovo zapuščino sem našel med papirji in knjigami ta-le spis.

In ko ga čitam, mi je tako nekako čudno pri srečju...

Po kratki zdravilji, ki jo je Poljak dr. Ostaszewski izrekel damam, je stoloravnatelj Milan Krešić zaključil oficijelni del banketa. Zahvalil se je na izkazanem zaupanju ter zaklical! Živela slovanska slova! Živel Dubrovnik! Živel dubrovniški župan!

Banket, koterega se je udeležilo kakih 200 oseb, se je zaključil ob 1. uri po polnoči. (Zvršetek pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 23. aprila 1901.

O položaju. Največ pozornosti je še vedno obrabene dogodkom v poljskem klubu. Zlasti pa se novine bavijo s te dni izvršeno volitvijo v parlamentarno komisijsko kluba, na kateri je bil David Abrahamović še le na ožji volitvi in z neznatno večino izvoljen v rečeno komisijsko, tako, da je prav za prav — propal, vsaj moralno. Temu dogodku pripisujejo veliko važnost, ker je David Abrahamović tesen somišljenik nesrečnega Jaworskega, ker smatrajo torej poraz Abrahamovičev kakor poraz Jaworskega, in kakor zmago one struje v poljskem »kolu«, ki je nasprotna vsaki zvezi z Nemci in ki se obrača proti vladi.

»Neue Freie Presse« opaža malodašno, da se ne bi čudili, ako tudi Jaworski pride na vrsto, da ga odtnisejo iz vodstva kluba.

Imenovanje nadškofa v Zadru. Sedaj javljajo definitivno z Dunaja, da se imenovanje nadškofa v Zadru razglasi začetkom prihodnjega meseca. Zadarskim nadškofom postane sedanjí splitski biskup Nakić. V »Hrvatski« čitamo, da se je škof Nakić branil te časti, ali sv. oče da mu je naložil, da mora vsprejeti in se seveda mora pokoriti.

Francozko novinstvo o nastopu nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este. Naejionalistično novinstvo piše jako simpatično o nastopu nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este ter ostro graja nemško liberalno stranko. Besede nadvojvode da bodo imele veliko vrednost za bodočnost. »Te besede — pravi jeden teh listov — odkrivajo vso slabost trozveze, in dajejo Evropi na znanje, da se avstrijsko prestolonasledstvo ne da urediti po prestolnih govorih in da za Viljelmova načrta nastajajo težave v že storjenih sklepih avstrijskega prestolonaslednika. — Ta opomin bodo menda razumeli v Berlinu. Naša diplomacija naj vidi v tem dragoceno indikacijo ter važen element za rešenje težkih vprašanj prihodnosti.«

Židovski francoski listi seveda sekundirajo avstrijskim liberalcem.

Iz železniškega odseka poslanske zbornice. Včeraj popoldne je imel železniški odsek poslanske zbornice svojo sejo, v kateri se je razpravljalo o železnici preko Tur, o železnici preko Karavank in Bohinja in o pyhrnski železnici.

Železniški minister pl. Witek je naznanil, da predloži zbornici tekom tedna načrt za gradnjo plovnih kanalov. V zvezi s tem zakonskim načrtom se predloži tudi drugi, ki se tiče garancij države onim železnicam druge kategorije, ki niso postavljene v investicijski program.

Posl. Šusteršič je zatrjeval, da je popolnoma evidentno, da je v tržaški trgovini nastala stagnacija. Medtem ko druga trgovska mesta lepo napredujejo, ostaja Trst skoraj vedno na istem mestu. Tega so mnogo krive nedostatne železniške zveze, previsoke tarife južne in severne železnice, neugodna lega tržaške luke, a predvsem pomanjkanje Trstu pravega trgovskega zaledja. Druga železniška zveza s Trstom odpomore sicer nekoliko, a nikakor ne vsemu in ne bodo koristni odgovarjale razmerju velikanskih stroškov za gradnjo iste. Ne glede na vse to je vsejedno neobhodno potrebno, da se gradi ta železnica že z ozirom na to, da so bile južne dežele dosedaj v gospodarskem obziru preveč zanemarjene in bo nova zveza nudila priliko, da se bodo mogle iste gospodarsko povzdigniti.

Posl. Šusteršič je izjavil, da bo njegova stranka glasovala za vladno predlogo, ne gledé na to, da se ni jemalo obzira na lokalne koristi dežele Kranjske, ki se je vedno potezala za loško železnico.

Poslanec Kaftan se je pozival na svoja svoječastna izvajanja v zbornici glede na to vprašanje in izjavil, da mladočeska stranka želi, naj bi se radi investicijske predloge ne motilo soglasje v zbornici. Železniški minister Wittek je izjavil svoje zadoščenje na tem, da je zakonski načrt srečno prestal skušnjo podrobne razprave v odseku.

Tržaške vesti.

Le ne preko cilja! Znano je, da je du najski župan dr. Lueger o priliki, ko je te velikonočne praznike bival v Opatiji, obiskal tudi našega državnega poslanca Vekoslava Spinčiča in da ga je poslednji tudi vsprejel in pogostil po pravilih staroslavne slovanske gostoljubnosti. Ta dogodek je dal splitskemu »Jedinstvu« povod celó za uvoden članek pod naslovom »dr. Lueger v gostih«, v katerim izvaja povsem neosnovane zaključke.

Da mi nismo več prijatelji dru. Luegerju, to je znano in soglašamo popolnoma s splitskim listom, ki dunajskemu županu očita neiskrenost. Tudi mi porabljamo vsako priliko, da dokazujemo, kako da isti dr. Lueger, ki se toliko ponaša se svojimi krščanskimi načeli in svojim krščanskim mišljenjem, ne pozna krščanske pravičnosti v svojem delokrogu kakor župan prestolnice mnogo jezične Avstrije nasproti mnogoštevilnemu nenemškemu življu, živečemu na Dunaju, in kako je zvesti krivičnemu Čehom, ki so mu povelikem delu pripomogli, da je sel na preodlično mesto župana prve občine v monarhiji.

Do tu se popolnoma strinjamo s splitskim »Jedinstvom«; ne moremo pa umeti zaključkov, ki jih izvaja iz obiska pri Spinčiču z očitnim namenom, da bi kompromitiral tega poslednjega, vzbudil sum o pristinosti narodnega mišljenja in ga predstavil svetu kakor kakega klerikalnega konspiratorja. »Jedinstvo« govori skoro z nekako gotovostjo, kakor da se tu na jugu snuje »velika, občina in internacijonalna klerikalna stranka« in meni, da utegnemo še dočakati, da nam Lueger postane »Dux Jugoslaviae« za latinske in germanske namene.

»Jedinstvo« naj nam oprostí: to so halucinacije, ki pričajo le, kako — nervozni smo postali mi Jugoslovani v nesrečnih medsebojnih razmerah. Tako nervozni, da niti činov gostoljubnosti ne moremo umeti radi političnih in — drugih diferenc. Ne streljajmo vendar tako preko cilja...! Isti dr. Lueger, židovski liberalec Menger in drugi člani nasprotnih nam strank so bili n. pr. že o raznih prilikah gostje našega Ivana Nabergoja in tudi le-ta je vsikdar ustrezal v polni meri zakonom gostoljubnosti, ne mené se za to, je-li gost političski prijatelj ali nasprotnik. Je-li g. Nabergoj s tem izdal svoje prepričanje, svoja načela, ali celó svojo narodnost?! Kolikor vemo mi — ne!! Nabergoj je o-tal isti Nabergoj. To velja menda tudi o Spinčiču.

Iste velikonočne praznike sta bila — kolikor smo obveščeni mi — pri Spinčiču tudi naš kremen-značaj dr. Rybař in jeden odličnih rodoljubov spodnještajerskih — ki pa ni državni poslanec, kar moramo izrečno povdariti, da ne bo zopet kakih neosnovanih insinuvacij, kombinacij in konjunktur! Je-li radi tega tudi dr. Rybař kakov črn klerikalni konspirator in morda celó izdajalec narodnega načela?! Gospodje okolo »Jedinstva«, se vam-li nič ne zdi, kako ste dovedeni ad absurdum?!

Mi (oprostite!) smo celó tega menenja, da vršenje gostoljubnosti do drugomišljenikov, došlih iz tujinstva, ne le da je brez škode, ampak da je celó koristno za isto narodno stvar, katero naj bi bil Spinčič izdal, ker je gostoljubno vsprejel dr. Luegerja! Neoporečna resnica je, da nas tujinci mrže največ zato, ker nas ne poznajo. Oni zajemajo informacije o nas iz tujih virov, oni vidijo naše kraje in naše razmere v luči, v kakoršno jih postavljajo naši nasprotniki. Nili torej umestneje, da porabljamo vsako priliko, da mi sami informiramo tujince-drugomišljenike, nego-li da jih informirajo naši nasprotniki?! Nili koristno to, ako si tujinci v našem spremstvu in po naših podatkih ogledavajo naše kraje in proučavavajo naše razmere in ljudi, mesto da prepuščamo, kakor smo dosedaj, da nasprotniki naši zavajajo drugorođee v krive pojme o nas? Ni-li bolje, da porabljamo vsako priliko, da kažemo tujincu, da nismo taki barbari?!

O tem pa moramo povdariti, da so tudi v Dalmaciji ravno iste dni imeli visokega gosta, drugomišljenika, katerega ne le da so vsprejeli po vseh zahtevah uljudnosti, ampak so se celó s prošnjami obračali do njega. To je bil predsednik zbornice poslancev, grof Vetter von der Lilie, a cicerona v Zadru sta mu bila državni poslalec Biankini in neki hrvatski kanonik, čegar ime nam v hipu ni v spominu. Je-li pa s tem državni poslanec, ki je med najtrdnjejimi značaji v vsej zbornici, izdal svoje stališče, svoja načela in program stranke prava? Je-li morda s tem odobrill postopanje grofa Vetterja z nenemškimi interpelacijami?! Menda ne. Biankini je posto-

pal kakor pameten človek: porabil je rad ugodno priliko, da je odločilnega gosta na lieu mesta informiral o resničnih razmerah v Dalmaciji. In vspah je bil res namenu primeren: grof Vetter je priznal, da v Dalmaciji se je mnogo zanemarilo in da treba od pomoči!

Torej, le ne preko cilja streljati in gledati strahove, kjer jih ni. To le zastruplja, ako v vsakem takem koraku vidim namene, ki so naravnost žaljivi za dotičnika, kateremu smo jih — podtaknili.

Popolnoma pa se zopet strinjamo z zaključkom v »Jedinstvu«: »Mi čutimo potrebo, da se borimo za narodna prava in narodne idejale, ne pa za internacijonalne struje, in ako bi ravno prišlo do tega, da bodo tudi cerkvena vprašanja silila v parlament, imamo mi ravno pri nas še jedno vprašanje, ki je nerešeno in nerazčiščeno, in to je staroslovenski obred, za ktero hočemo potrkati na vrata Hrvata Strossmayerja, ne pa na vrata dra. Luegerja!!

Koliko Slovencev je v Rojanu! Leta 1890. so našli v Rojanski župniji med tisoči Lahov celih 70 Slovencev! Vsakdo si je pričakoval, da se v 10 letih najbrž tudi teh 70 Slovencev potopi v laškem morju, posebno, ako upoštevamo dejstvo, s kako nasilnimi sredstvi se dela tu od italijanske stranke in od strani oblasti za poitalijančevanje. Pa glej čudo, mesto da bi bilo tisto majhno številce izginilo, se je v tem, razmeroma kratkem času grozno povečalo. In to nam potrja — čujte — »Piccolo« v naše veliko strmenje. Po »Piccolovem« računu je namreč sedaj v rojanski župniji nič več in nič manj nego 1500 Slovencev! To je v »Piccolu« črna na belem. V današnjem tozadavnem članku pravi namreč, da se je samo petina slovenskih rojanskih župljanov odpovedala latinskemu in sprejela grški obred katoliške cerkve s slovenskim jezikom. Ker pa je slovenski cerkveni obred sprejelo nad 300 Slovencev, izhaja iz računov istega »Piccola« samega, da je v Rojanu še petkrat toliko Slovencev! To bi bilo torej 1500 Slovencev. Mi vemo sicer, da jih je tam mnogo več, no, vsejedno pa moramo zabeležiti za vsako eventualnost, da so sami Lah? v svojem glasilu dne 23. aprila 1901. priznali, da je v Rojanu 1500 Slovencev.

To naj si zapiše za uho tudi župnik Jurizza, ker se že tako rad skljuje na ljudsko štetje, kadar odbija opravičene želje svojih župljanov.

Kdo agitira za unijatstvo? Neki gospod je vpraševal včeraj nekega Rojančana, kdo da prav za prav agitira za unijatstvo. Odgovor je bil zeló kratek in precizen: župnik Jurizza!

Pomen unijatskega gibanja za tržaške Slovence. Vsem onim, ki še vedno nočejo umeti pomena unijatskega gibanja za narodno in versko idejo med Slovenci, priporočamo, naj pazno prečitajo današnji »Piccolov« članek: »Come si fabbricano gli seismi«. Ta članek prinesemo tudi mi jutri v doslovnem prevodu.

Strašenje z Rimom. Židovsko glasilo na lesnem trgu, ki ima o gotovih prilikah prav intimne zveze s tržaškimi zakristijami, poziva danes Rim, naj odpre oči in naj zabrani unijatsko gibanje! Tako namigavanje in pozivanje smo že čitali in slišali tudi od drugih strani, ki so vse kaj drugega nego židovske. Mi se nočemo globokejše baviti s to stvarjo in opozarjamo samo to gospodo, naj ne igrajo z ognjem. Sapienti sat!

Moralen vspah unijatskega gibanja. Kakor doznavamo, je rojanski slučaj nekoliko vznemiril tudi gospodo na namestništvu in se jim je jelo dozdevati, da se Slovenci v Trstu ne dajejo več zatajevati in zatirati, ter da bo treba polagoma pričeti računati tudi z nami. To naj si zabeleži posebno ljubljanski »Slovenec« in propovednik križarske vojske proti unijatstvu, dr. Lampe, ki pravijo, da bo unijatsko gibanje škodovalo Slovincem. Širša javnost in više oblastva ne bi bila nikdar prišla niti do približno pravega števila rojanskih Slovencev, ako ne bi se bili ti odločili do radikalnega čina in vsprejeli slovensko bogoslužje. Ako nas nočejo šteti drugi, šteti se bomo sami z geslom: kolikor unijatov, toliko Slovencev.

Taki so naši ljudje! Pišejo nam: Po državnozbornskih volitvah se je deputacija oženjenih ekskaserniranih finančnih stražnikov podala do poslancev Mauronerja, Mazzorana in Hortisa s prošnjo, naj bi v parlamentu posredovali in s svojim vplivom delo-

vali na to, da se jim odškodnina za stanovanje zviša. Sedaj znaša ta stanarina 10 odstotkov plače. Gospodje so seveda obljubili, da store vse mogoče. Povrnivši se o Velikonoči v Trstu, so rekli deputaciji, ki se jim je zopet predstavila, da dosedaj niso mogli še nič storiti. Gospod Mazzorana pa je pisal z Dunaja doli, da so italijanski poslanci jako veseli, da se je njim poverila ta misija, in da hočejo porabiti ves svoj vpliv, da se stvar uravna.

No, stvar se uravna res vsaj kolikor toliko ugodno za prosilce. Ali verujte mi, da laški poslanci ne bodo imeli ni sence kake zasluge na tem, ampak zasluga gre izključno le neumornemu prizadevanju g. dvornega svetnika! To smo morali konstatirati že sedaj, ker vemo, da si bodo laški poslanci — čim bo stvar rešena — prisvajali zasluge, katerih nimajo. Ne, niti sence kake zasluge.

Ali naši ljudje so taki. Če le morejo letajo k sovražniku! Od onih, ki so bili v deputaciji, ni niti jeden glasoval za Hortisa ali Mazzorano. Ali potem so leteli k njim, da si morajo vedeti, da tem gg. poslancem niti na misel ne prihaja, da so res pomagali ljudem, ki imajo v njih očeh velik madež, ali pa celó dva taka madeža na sebi: da so e. k. uslužbeni in da so Slovenci! Na drugi strani pa so morali vedeti, da bi se bili naši poslanci radi potegnili zanje. Laški poslanci niso nič storili zanje, ali naši ljudje so vendar tako nespametni, da jim dajejo priliko in pretvezo za baharijo.

Da: taki so naši ljudje od nekdaj!

Zakaj tako?! Pišejo nam: Več narodnih mož piše prošnje za podeljenje občanstva. Nekateri delajo to v slovenskem jeziku, a je tudi takih (in celo narodnih!) gospodov, ki delajo to stvar v laškem jeziku — kate-rega s a m i n i s o z m o ž n i ! Zakaj tako? Ako stranka zahteva tako iz tehtnih vzrokov, naj bi še bilo — nikakor pa ni lepo, ako se usiljuje laščina tam — kjer je ni treba. Za danes dovolj — ako se bo stvar nadaljevala, spregovorimo odločneje! Laške prošnje nimajo t u n i k a k e p r e d n o s t i p r e d s l o v e n s k i m i !

(Gornja notica zadeva seveda le zasebne pisarje, ki sestavljajo take prošnje; to moramo povdarjati, da bi ne mislil kdo kaj sličnega o uradu našega političnega društva! Op. uredništva.)

Javna nesnaga. Kakor dijaki smo izdajali, kakor je to splošna navada, pisau dijaški list. V jedni številki tega lista je napisal jeden mojih prijateljev humoristično črtico, v kateri je opisal mej drugim tudi pometača svoje rojstne vasi, ki je imel na kapi baje zapisano »javna nesnaga«. Nisem niti slutil tedaj, da bi v tako velikem mestu, kakor je naše, mogle biti ob nastopu XX. stoletja take razmere, da bi smeli naši pometači, ki so sedaj pod mestno upravo, z vso pravico nositi na svojih čepicah napis »javna nesnaga«. In vendar smo srečno tja priromali. Tržaški profotizik, Žid dr. Costantini, in magistratna gospóda se kaj radi hvalijo, koliko da store za zdravstveno stanje Tržačanov. Takoj hočemo podati še jeden dokaz njih delavnosti za »zdravstveno stanje«. Dokler je imel v rokah pometanje in čiščenje našega mesta znani »Piero Furlan«, so pometači še močili ulice, predno so pometalí — kar je vsaj deloma zadržavalo razne bacile, nahajajoče se v prahu. Sedaj pa, ko ima to delo magistrat v rokah, se pometa kar tja v en dan, ne da bi poškopili poprej. Tako se prah na jedni strani dviguje, na drugi pa zopet pada na tla in (kar je seveda najlepše) morajo ga mimogredoči požirati! Tako postopanje pa imenujejo gospóda na magistratu: snaga in higijena!

Porotna razprava proti g. Matku Mandiču. Danes se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska razprava proti gosp. Matku Mandiču, glavnemu uredniku lista »Naša Slova« radi razžaljenja časti proti tožiteljcem Karolina Modesta Premus in 4 sodružicam iz Čuskega na lošunjskem otoku. Namišljeni kazenski čin je bil storjen v št. 12. »Naše Slove« iz leta 1899 ter je bila že enkrat razpisana kazenska razprava in sicer na 13. decembra 1899. Pred to kazensko razpravo je uložil gosp. Mandič prošnjo za delegacijo druge porote ter so vsi kazenski spisi, ki so bili odposlani iz Trsta na Dunaj dne 23. dec. 1899., zgoreli o železniški nesreči pri Karlsdorfu. Od tega časa je prešlo preko 7 mesecev ne da bi bil zastopnik tožiteljje storil kak korak, da se vsled nezgode pretrgani proces redno nadaljuje. Še-le 26. julija 1900 je dr. Celestin Martinolich, zastopnik tožiteljje, napravil ulogo na tukajšnje

deželno sodišče, s katero je vprašal kako stoji ta kazenska stvar. Dež. sodišče se je na to obrnilo na višje sodišče, katero je končno konstatiralo, da so vsi kazenski spisi zgoreli, kakor zgoraj omenjeno. Na to je dr. Martinolich prosil za rekonstruiranje kazenskega procesa s tem, da se še enkrat zaslišijo vse priče, da potrdijo prepise zapisnikov, svoječasno sprejetih žnjimi od preiskovalnega sodnika, katere prepise je dal dr. Martinolich svoječasno doslovno napraviti po svojem pisarju. Po zaslišanju vseh prič se je smatral proces kakor rekonstruiran ter je bila razpisana današnja razprava. Na tej razpravi je branitelj obtožena, gosp. dr. Gustav Gregorin, ki se je, istotako kakor obtožene, posluževal izključno hrvaškega jezika — prvokrat pred poroto v Trstu — predložil takoj po prečitavanju obtožnice, da sodni dvor brez razprave in brez pravoreka porotnikov reši obtožena obtožbe, ker je kaznjivost čina, radi katerega je bil g. Mandić tožen, prenehala vsled zastaranja. Po odgovoru dr. Martinolicha in po repliki dr. Gregorina je sodni dvor po polurnem posvetovanju izrekel razsodbo, s katero je bil gosp. Mandić radi zastaranja oproščen od obtožbe. V razlogih razsodbe je sodni dvor med drugim omenil, da se je zastaranje izvršilo nekako vsled krivde dra. Martinolicha, kateri je mogel in bi bil moral obvestiti se o stanju pravde prej, nego je potekla 6-mesečna doba v smislu § 40 tiskovnega zakona in to temveč, ker se je tokom 6-mesečne dobe zastaranja vršilo porotno zasedanje v Trstu ter je moral dr. Martinolich postati pozoren, da v istem zasedanju ni prišla na vrsto porotna razprava proti g. Mandiću. Protij tej razsodbi, vsled katere so tožiteljice obsojene v povračilo vseh kazenskih stroškov in katere razsodba je vzbudila občno pozornost mej pravnikov, ki so bili moogoštevno zastopani mej poslušalci, je uležil dr. Martinolich pritožbo ničnosti. Ker je bila razprava jako zanimiva ne le v juridičnem, ampak tudi v jezikovnem pogledu, povrnemo se do nje v jedni prihodnjih številk.

Z naših sodišč. Včeraj se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska razprava proti Nikolaju Fragiacomu iz Pirana, kateri je v piranski mestni zastavljalnici poveril 24.184/16 kron. Fragiacomu je bil obsojen na štiriletno težko poostreno ječo.

Novi Rim v nevarnosti. Danes zjutraj vnelo se je na laški ladiji, zasedani v naši luki, »Nuova Roma«. Došli gasilci pa so opazili na svoje veselje, da so tudi tukaj prišli srečno — prepoznali in da so mornarji že sami rešili novi Rim velike nevarnosti.

Mlad popotovalec. Včeraj popoldne je naletel redar v ulici Caserma na nekoga 13-letnega dečka, kateri se mu je zdel sumljiv. Približavši se mu, je vprašal dečka po imenu, na kar mu je ta povedal, da se imenuje Fran Bizjak in da je doma iz Gorice, od kjer so ga stariši poslali v Trst, da si tu — kupi klobuk. Ker se pa to stražarju nikakor ni zdelo verjetno, odvel je fanta v ulico Tigor, kjer ga obdržijo, dokler dobijo potrebna pojasnila.

Moderni vitezi. Na nekem plesu pri sv. Ivanu sta se radi neke lepe punčke stopla 26-letni Josip Ličen in 24-letni Fran Trampuš. Finale tega je bil ta, da je Ličen moral iti na zdravniško postajo, Trampuš pa v ulico Tigor! Punici pa ni od obeh tekmecev na

Velik grešnik.

Povest.

Ruski spisal D. N. Mamin - Sibirijak. Posl. Podravske. X.

Dokaj se je morala truditi Avdotija Markovna, predno je dobila dovoljenje, da je smela pokopati Cirila »po svojem«. Zgodaj v jutro se je zbrala pred vratni ječe velika tolpa. Bil je pomladen dan. Po poti so tekli vreli, rahel sneg je počrnil ter se vsled nižje. V ozračju se je dala čutiti pomladna vonjava. Razumi se, da v ječo niso spustili nikogar; mrliča so odnesli stražniki. Krdelo ga je pozdravilo s težkimi vzdih. Pcnckje se je otožno oglasil ženski glas ter preminil. Krsto sta vsprejela pripravjoča se popa Avdej in Varsanofij, a njima so se pridružili razkolniški prvaki. Preprosta lesena klada se je težko zagugala v ozračju, potem pa kakor bi bila plavala po cesti proti mestu. Narod se je valil za njo nalik gosti megli.

»Hvala tebi, o Gospod!« je zaklical glasno Afanasij Ivanič, stojč za vratni s pristavom Akakijem. »Nu, dovolj sem se natrpal žajim... A vse to radi tebe!... Bil si moj dober prijatelj!...«

ta način ostal — nobeden. — Ni-li to žalostno?

Sreča v nesreči. Sinoči je neka kočija povozila 26-letnega Mihale D., kateri je ležal pijan na istrski cesti blizo protestantskega pokopališča. Mladeniča so posadili v kočijo in ga odpeljali na zdravniško postajo, kjer so konstatirali, da je bil po sreči le nekoliko odrgnen po glavi.

Roko mu je zmečkal. 26-letnemu Jakobu Otaviodiću je prišla včeraj po nesreči roka med zobovje stroja na parniku »Jazon« in mu je stroj, četudi so ga hitro ustavili, isto zmečkal.

Zver. 28-letni krojač Gotfrid Fritz iz Kočevja je stanoval s svojo ljubico, 26-letno Rozo Gross, v hiši št. 10. ulice Forni. Fritz je imel malo veselja do dela in je zahteval od svoje ljube, da bi ga redila na ta način, da bi si služila denar z nesramnim življenjem. Ker se pa ona ni hotela udati temu, jo je večkrat pretepal in jo pušal brez sredstev. Predsinoči je prišel Fritz okolo polnoči domov ter je nagovarjal ljubico na nesramen čin, čemur pa se je ona odločno protivila. Vsled tega jo je Fritz zgrabil za grlo in jo hotel zadušiti. Na nje brezupno upitje so se zbudili sosedje, ter pozvali redarje, ki so šli mimo hiše, naj pridejo pogledat, kaj se godi v omenjenem stanovanju. Stražarji so takoj pohiteli v stanovanje ter so pozvali v imenu zakona naj jim odprejo vrata stanovanja. Stopivši notri so našli ubogo Gross že nezavestno ležati na tleh. Ko je s pomočjo navzočih prišla k zavesti, pripovedovala je redarjem žalostne dogodke, na kar so Fritz odveli v zapor.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 24. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Kjadinu 121, les; Largo della Peseheria št. 4, hišna oprava; na Vrdeli 436, vol; v ulici Ronco 6, kočije; v ulici Concordia 18, hišna oprava; v Škednju 172 in v ulici Ghega 1, vol in puška.

Vremenski vestnik. Včeraj: topiomer ob 7. uri zjutraj 13,2, ob 2. uri popoldne 20,0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765,2. — Danes plima ob 0,37 predp. in ob 11,0 pop.; oseka ob 5,46 predpoludne, in ob 5,18 popoldne.

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu vabi na za ba v n i v e č e r, katerega priredi plesni odsek »trg. izobraževalnega društva« o priliki zaključka plesnih vaj, v prostorih »Slovanske Čitalnice« dne 28. aprila 1901. Začetek točno ob 5. uri popoldne. Ustopnina za ude prosta.

Veteransko podporno društvo (pod pokroviteljstvom njegove ces. in kraljeve visokosti, nadvojvode Frana Ferdinanda d'Este) nam javlja, da je c. k. namestništvo, v sporazumljenju s kornim poveljstvom v Gradcu, odobrilo namerjano uniformo za lastno godbo tega društva.

Vesti iz ostale Primorske.

× Slovensko učiteljsko društvo koperskega okraja bo zborovalo dne 9. maja t. l. ob 10. in pol uri predp. v prostorih restavracije pri Orehu se sledečim dnevi redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obnega zborovanja. 2. Poročilo pred-

Akakij je, kakor po navadi, mračno molčal. On je dobil povelje: udeležiti se kakor policijni načelnik pogreba s posebnim ciljem, toda nerada ni bilo. Bila je to nepotrebna previdnost: velika množica je s pobožno tišino odšla, urno odnašajoča s seboj dragocene zemeljske ostanke. Razkolniški »mogilnik« (mirodvor) se je nahajal na drugi strani mesta in Akakij je vplival samo na to, da krste niso nosili skozi glavne ulice.

»Nu, kaj?« ga je povpraševal Afanasij Ivanič. »Muhlo si požrl?«

»Daj mi mir!«

Afnasij Ivanič se je hripavo zasmejal, vdaril Akakija po hrbtu ter zašepetal, pokazavši na pogrebni spreved, gubeči se v prvi ulici:

»To je tvoje delo, Akakij!... Vznemirilo te je tedaj! Toda — pozneje se vrneš na tople češpljeve emoke.«

Akakij se je stresel, zarohnel ter v naglici skočil na svoje sani, da bi dohitel pogrebni spreved; nadzornik pa se je potuhleno smehljaj, stojč nekoliko oddaljen od ječinih vrat.

Razkolniški mirodvor je bil podoben

sednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev pregledovalcev računov za minolo društveno leto. 5. Sestava resolucije na vis. dež. zbor glede uravnave učnih plač. (Referenta za to točko se izžreba.) 6. Prošnja na visoki deželni zbor, da všteje povisek novih plač od 1. prosinca 1901. 7. Eventuelna volitev deputacije k deželnemu odboru. 8. Volitev novega odbora. 9. Volitev delegatov na zavezno zborovanje. 10. Nasveti in predlogi. 11. Petje po »Slov. pesmarici« dr. sv. Mohora II. del. O d b o r.

× Najdeno truplo. V Soči so našli žensko truplo — kakor je soditi — kake 40-50 let stare žene, ki je moralo biti že dolgo časa v vodi.

× Še nekoliko reminiscencij ob 40-letnici deželnega zbora istrskega.

V jedni prvih sej pred 40 leti je predlagal hrvaški poslanec, kanonik dr. Feretić, poznejši škof krški, naj se na podnožje prestola predlože ponižna čustva udanosti in zvestobe, ali italijanska večina je zavrgla ta predlog ter vsprejela oni poslanca dra. Vidulichu, kasnejega deželnega glavarja, da se cesarju odpošlje slobodna in očitna adresa, v kateri naj bodo izražene želje in potrebe pokrajine istrske. V seji dne 15. aprila je bil vsprejet načrt adrese, katerega je bil izdelal pokojni dr. Anton Madonizza in v kateri se je slobodno in očitno govorilo o željah in potrebah pokrajine. V adresi je deželno-zborska večina tožila radi odprave municipalnih privilegijev; radi slabe javne uprave, ki da je čisto prepuščena nesposobnim in tujim osebam; radi slabega pouka v šolah, ki ne nosijo narodnega znaka in v katerih potemnejuje duhovi, mesto da bi se razsvitljali; radi zanemarjenja poljedelstva in obrti; radi nazadovanja brodarstva in trgovine; radi vedno rastočih doklad in davkov, in konečno, radi pomaajkanja kredita, ki je stalen vir bogatstvu.

Za tem je govorila adresa o željah in težnjah, katere hoče zbor predložiti v cesarsko potrjenje potom zakonskih osnov. Te želje so bile v glavnem: da se občinam podeli avtonomija, osnovana na širokih in liberalnih načelih; da se zasnuje deželno seme-nišče, v katerem bi se vzgajali pobožni in izobraženi duhovniki, ki bodo v srce ljudstva ulivali pravo ljubezen in domovinsko čustvo; da se zasnujejo šole, v katerih se bo širila prosveta in oplemenjevalo srce; da se bodo kakor uradniki namesčali domači sinovi, ki bodo iz domovinske ljubezni vršili svoje dolžnosti; da se povzdigne poljedelstvo, podprejo podjetja, pomore brodarstvu in trgovini, da se zmanjšajo davki in doklade, in konečno: da se ustvarijo tiste pravne ustanove, ki prebude in bodo povspeševale javni kredit.

Ni dvomiti, da so bile tolike pritožbe kolikor želje dež. zbora opravičene in mnogim teh so cesarske vlade tekom časov pomogle na korist — italijanskega dela prebivalstva pokrajine istrske. Kar pa se tiče nas Hrvatov in Slovencev te pokrajine, mogli bi tudi danes ponoviti skoro vse omenjene pritožbe in želje potom adrese na cesarja in kralja, ker se z nami še vedno in v vsakem oziru postopa po mačehevski toliko od strani cesarske, kolikor od avtonomnih oblasti.

Kakor ni poblewni predlog blagopokojnega Feretića že pred 40 leti našel odziva v

orjaški bobrovi kučmi, položeni na strmo rečno obrežje. Okrog mesta je bilo posekano vse drevje ter je ostal samo mirodvorski gozd, v čegar senci so počivala kosti razkolnikov. Ni bilo tu ničesar, kar bi pričalo o poslednji nečimnosti nečimurnostij — vsi grobi so bili kakor jeden. Preprost kupček prsti, nad njim lesen osmoramuati križ pod leseno strešico, ponekje lesen »globeč« t. j. lesen rob okrog groba, a ničesar več. Na Cirilovem pogrebu je bil, razume se, prenapolnen ves mogilnik (mirodvor). Brezkonečna razkolniška božja služba je trajala skoro do večera, a nad tem odprtim grobom sta se konečno pomirila pripravjoča se razkolniška popa Avdej in Varsanofij, vršeča skupaj z vsi dostojnostjo pogrebni obred. Tiho so šumeli vrhovi stoletnih dreves in ta pomladni šum je krasno spremljal turobno razkolniško petje.

Pristav Akakij je pospremil spreved na mirodvor, pregledal grob ter ni vedel, kaj bi delal dalje. Avdotija Markovna mu je pomagala iz zadrege, rekši:

»Pojdi le, dušica, domov... Nimaš kaj delati tu.« (Zvršetak.)

deželnem zboru istrskem, tako ga ne naha jajo še danes vsi klici in prošnje našega naroda ni v deželnem ni v državnem zboru, in njemu, mučeniku, ne preostaja družega, nego tolažba, da blagor njim, ki so ponižni in krotki!

Vesti iz Kranjske.

* Občin. volitve v Ljubljani. Včeraj so se vršile dopolnilne volitve za tretji razred. In sicer so bili izvoljeni kandidatje narodno-napredne zranke:

Dimnik s 542, Kenda 537, Kozak 546, Mally 546, Prosene 540, Tosti 528 in Turk 522 glasovi. Socijalno-demokratski kandidatje so dobili: Kavčič 99, Černe 96, Košir 91, Zink 97, Koman 98, Lavtar 95 in Poek 103 glasov. »Neodvisni« kandidat Kunčič je dobil 11 glasov.

Brzobjavna poročila.

Iz angleške zbornice.

LONDON 22. (B.) [Spodnja zbornica.] O posvetovanju o proračunu civilne uprave je predlagal Roche, naj se na Irskem ustanovi rimsko-katoliška univerza. Dillom in drugi irski nacionalisti so podpirali predlog. Prvi lord zaklada, Balfour, je izjavil, da za svojo osebo, ne pa v imenu vlade, soglašuje s tem predlogom. Kazal je na nujno potrebo, da se sedanjí obojavi vseučiliškega vzgojevanja na Irskem zboljšajo in to kolikor se dostaje katoliškega, kakor tudi protestantskega. Menil je, da osnova katoliške univerze na Irskem ne poveča moči katoliške duhovščine. Predlog je bil konečno odklonjen.

Povodnji v Ameriki.

NEW-YORK 22. (B.) Stanje vode v reki Ohio povzroča v Cincinnati vznemirjenje. Nепrestano prihajajo poročila o povodnjih iz mest Virginia, Kentucky in Ohio. Mnogo ljudij je brez strehe. Vlada velika beda.

Grozodejstva Kurdov v Mali Aziji.

CARIGRAD 22. (B.) V stvari sestave posebnega sodišča, ki naj bi sodilo o raznih grozodejstvih Kurdov, storjenih v Erzerumu na ruskih podanikih, so nastale med ruskim poslanikom in turško vlado resne diference. Poslanik je odklonil sestavo sodišča, kakor jo je predložila turška vlada.

Vojna v južni Afriki.

BOMBAY 22. (B.) Parnik »Havarden Castle« je dospel semkaj z ujetimi Buri na krovu.

LONDON 23. (B.) Zjutranji listi javljajo iz Standertona včerajšnjega dne: Gospa Botha, soproga vrhnega poveljnika Burov, se je povrnila semkaj se svojega družega obiska pri svojem soprogu. Zli se, da goji veliko upanja, da nje prizadevanja dovedejo do miru. Ona se poda sedaj v Pretorijo, da sporoči Kitchenerju o obisku pri svojem soprogu.

Proces Hilsner.

DUNAJ 23. (B.) Razprava o pritožbi ničnosti Hilsnerja pred kasacijskim sodiščem se je začela danes ob 9. uri predpoludne. Dvorni svetnik Dreszler je prečital referat o slučaju Hruza.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
T R S T
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, 2. Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
Via Limitanea, in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnev. Odposiljatev je poštne prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah. Za mnogobrojne naročbe se priporoča **Josip Stantič** čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Posredništvo, borzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka
 na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubloah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“
 vabi na

redni občni zbor,

ki bo

4. maja 1901. ob 8^{1/2} zvečer

v društveni telovadnici — (ulica Coroneo št. 15.)

se sledečim dnevnim redom:

- 1.) Pozdrav staroste.
- 2.) Poročilo tajnika.
- 3.) Poročilo blagajnika.
- 4.) Poročilo pregledovalcev računov.
- 5.) Poročilo učitelja telovadbe.
- 6.) Razgovor o udeležbi na vsesokolskem shodu Sokolov v Pragi.
- 7.) Eventuelni predlogi.
- 8.) Volitev novega odbora in pregledovalcev računov.

Trst, 20. aprila 1901.

Na obilni vdeležbi vabi
Odbor.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, SW.
A. Thierry-ja pravo stolistno mazilo
 je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je za hribolazce, kolesarje in jezdece neobhodno potrebno.
Vdobja se v lekarnah.
 Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:
 Lokarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).
 Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

TRŽAŠKA ZADRUGA
 hotelierjev, restavraterev in krčmarjev.

VABILO

na
občni zbor

ki se bo vršil

v četrtek dne 24. aprila 1901

ob 4. uri popoldne

v telovadnici mestne šole v ulici Nuova.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika predzadnjega občnega zbora.
2. Objava predsednika glede dnevnega reda za zapiranje lokalov.
3. Predložitev letnega računa za 1900.
5. Predložitev preventivnega računa za leto 1901.
5. Določitev zneska, ki se bo imel plačevati od zadrušnikov za 1901.
6. Volitev predsednika, podpredsednika in 12 odbornikov.

ZA VODSTVO:

Predsednik: E. Hacker.

Za volitev se bo moral vsaki legitimovati s povabilom, ki je veljavno le za naslovnika.
 Pooblastila morajo biti kolekovana s kolekom od 1 krone ter podpisana od 2 prič.
 Ako bi se občni zbor ne mogel vršiti radi pomanjkanja postavnega števila udeležencev, se bo isti vršil z istim dnevnim redom, brez ozira na število udeležencev, v soboto, dne 26. aprila t. l. ob 4. u. r. pop. v mestni telovadnici v ulici Nuova.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Anton Pečenko
 Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

prilporeča
 pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.
 Cene zmerne. Postrežba poštna.

„Secesija“
 Kuhinjska posoda od sivoga emajliranega železa, prekaša vse druge enake izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter je zelo po ceni in brez konkurence. Zaloge popolne kuhinjske oprave. Novost te vrste je patentovani stroj za kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam od sebe, ne da bi bilo ga treba nadzorovati. Izključno prodajo ima
Anton Amadeo
 zaloga železa, kovin in kuhinjskih potrebščin
 TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London, S. W.
 Vžijte košček sladkorja omočenega s 40—50 kapljic
A. Thierry-jevega balzama.
 da se obvarjete motenja v prebavljenju, odstranite slabosti in zadobite blažujoče čiščenje.
 Pristen le s zeleno varstveno znamko »nuna«. in na kovinski kapiči (zamašku) vtisnjeno tvrdko: Edino pristno. Po pošti dvanajst malih ali šest velikih steklenic štiri krone. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krone 20 stotink lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Sauerbrunn).
 Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrirano v vseh naprednih državah.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča
Ravazinijev železnati kinin.
 Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvih kinina.
 Vdobja se samo v
LEKARNI RAVASINI
 v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
 Poštne pošiljave s povzetjem.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo
 iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi
 je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.
 Velika steklenica 1 gid., mala 50 nvč.
 po pošti 20 nvč. več.
 je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.
 V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.
 Svarilo: Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.
 Glavna zaloga:
 Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
 Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.
 Vsakdanje poštno razpošiljanje.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi, da je prevzel
Zalogo olja, kisa, mila itd.
 v Trstu, ulica Barriera vecchia 4
 Blago pošiljam franko na dom po naročbi na debelo in drobno. Pošiljate na deželo s poštnim povzetjem.
 Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča udani
Josip Gregorčič

G. Klemt.
 Tovarna za zatvornice (Jalousien)
 Braunau i B. (ustanovljena 1878.)
 Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vovrstna lesena zastirala (Rouleaux), in zaluzije. — Ceniki gratis.
Agentje
 za privatne odjemalce se povsod ščejo.

Ulica Poste vecchia 16
 vogal ulice Caserma
 pod novo municipalno palačo.
G. GULA
 Na zahtevo ceniki.
 Telefon št. 1082.
 priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo dobro sortirano
trgovino
 z dezertnimi vini, sampanjcem, Bordeaux, Burgunder, renskimi vini, Mosella, italijanskimi, avstro-ogerskimi in paštnimi vini.
 Rum, Jamajka, Demerara, Konjak, sladke pijače in razna žganja, vse to iz krajev, kjer se prideluje ter od prvih tu- in inozemskih tvrdk.
 Toči na drobno (od 1/4 litra naprej) rum, Demerard in Havana, Marsalo, ciper, moškat, likerje in razna žganja itd.
 po najnižjih cenah.
 Na izbero: kitajski in ruski čaj prve vrste.

Restaurant SILBEREGG
 Via Gehga št. 9 A.
 najugodnejša gostilna
 PLZENSKO PIVO SILBEREGG
 po 24 novč. liter.
 Namizna vina in v buteljkah zajamčeno pristno
 Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
 Kosila in večerje od 20. novč. više.
Pivo v buteljkah
 iz zaloge
 SILBEREGG (G. E. POHLY),
 Via Zovenzoni št. 2.
 Kjer se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, Istrsko in belo.

Albert Brosch
 Trst. — Via S. Antonio 5. — Trst.
 Kožuhar in izdelovalec kap
 Odlikovan na razstavi 1882. v Trstu.
 Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.
 Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.